

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXI. — Izdan in razposlan 11. dne julija 1917.

Vsebina: (Št. 286—289.) 286. Ukaz o prometu s semenjem. — 287. Ukaz, s katerim se ustanavljajo najvišje cene za sveže kumare. — 288. Ukaz, s katerim se uvajajo prevozna potrdila za kumare. — 289. Ukaz, s katerim se ustanavljajo najvišje cene za sveže marelice.

286.

Ukaz poljedelskega ministrstva v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi z dne 5. julija 1917. l.

o prometu s semenjem.

Na podstavi § 4 ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235) se ukazuje tako:

§ 1.

Določila tega ukaza se tičejo žita in sočivja; pri tem velja v zmislu ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235) za žito: pšenica, pira, rž, ječmen, ajda, oves, proso in koruza; za sočivje: grah, fižol, leča, grašica, sivi grah (peluške) in figov fižol (lupine).

Žito.

§ 2.

Žitnega semenja se razločujejo štiri vrste, in sicer:

- a) lastna gojitev (domače semenje, izvirno semenje),
- b) prva ponasetev domačega semenja,
- c) nadaljnja ponasetev in kmetske vrste,
- d) navadno semenje.

§ 3.

Za vrste, navedene pod a, b, c § 2, je treba, da jih pripoznajo komisije za pripoznavanje semenja, ki jih postavi za to poljedelsko ministrstvo in ki morajo ob pripoznavanju semenja ravnati po ukazilih, ki jim jih dá poljedelsko ministrstvo.

Poljedelsko ministrstvo razglasi komisije za pripoznavanje semenja, ki so pooblašene za pripoznavanje.

§ 4.

Pripoznano domače semenje se sme prosto prodajati, toda vedno le v imenu vojnega prometnega zavoda za žito in le po tistih gojiteljih, katere je za to pooblastilo in imenovalo vojnemu prometnemu zavodu za žito poljedelsko ministrstvo na predlog pristojne komisije za pripoznavanje semenja.

Gojitelji, ki se hočejo poslužiti te pravice, naj vložijo svoje prošnje, ki jih je nasloviti na poljedelsko ministrstvo, pri komisiji za pripoznavanje, ki naj stavi predlog, in naj navedejo v tej prošnji natančno oznamenilo gojišča (kraj, pošta in nakladna postaja) ter vrsto, sorto in prilično množino semenja.

§ 5.

Na podstavi podeljenega dovoljenja smejo gojitelji zahtevati za domače semenje, ki ga pro-

dajajo, razen prevzemne cene, določene z ukazom, še priklad do 20 K za 100 kg.

§ 6.

Pripoznano domače semenje se sme prodajati le v shrankah (vrečah in dr.), ki jih je zaprla (plombirala) komisija za pripoznavanje, oziroma njeni za to postavljeni organi.

Pristojbina, ki jo je plačevati, da se nadene zapora, se določa za vsako shranko (vrečo in dr.) z 10 h. Vrhutega mora plačati gojitelj potne stroške, ki gredo v redu plombirajočemu organu.

§ 7.

Vsako prodajo pripoznanega domačega semenja mora prodajalec najdalje v treh dneh naznaniti za deželo obstoječi podružnici vojnega prometnega zavoda za žito ter navesti kupca.

§ 8.

Pripoznano semenje v § 2 pod b in c označenih vrst more posestnik prodati le po vojnem prometnem zavodu za žito kupcem, ki mu jih imenuje; pri tem mora dokazati, da je bilo pripoznano (§ 3).

§ 9.

Za semenje v zmislu § 8 more posestnik na podstavi ponudbe kupca, ki jo je predložiti vojnemu prometnemu zavodu za žito, zahtevati razen prevzemne cene, določene z ukazom, do 15. dne decembra 1917. l. pri ozimni in do 31. dne maja 1918. l. pri jarem žitu (jarini) in angleški pšenici za prvo ponasetev (§ 2 b) priklad do 12 kron in za nadaljnjo ponasetev in kmetijske vrste (§ 2 c) priklad do 8 kron za 100 kg.

Pristojbine, ki gredo komisijonarju vojnega prometnega zavoda za žito in vojnemu prometnemu zavodu za žito samemu, mora plačati kupec.

§ 10.

Zamenjavati semenje med samopreskrbniki (semenje lastnega pridelka) je dovoljeno v isti občini s pritrditvijo občinskega predstojnika, med različnimi občinami političnega okraja z dovoljenjem političnega okrajnega oblastva in med občinami različnih političnih okrajev ali dežel z dovoljenjem političnega deželnega oblastva, oziroma deželnih oblastev.

Pri takem izmenjavanju se more za boljše blago dogovoriti doplačilo do 3 kron za 100 kg, ne kraté izravnave v razliki veljajočih prevzemnih cen pri različnih žitnih vrstah.

Mesto, ki je izdalo dovoljenje, mora to v vseh primerih zgolj naznaniti vojnemu prometnemu zavodu za žito.

Sočivje.

§ 11.

Semenja v § 1 imenovanega sočivja se razlikujeta 2 vrsti, in sicer: a) pripoznano semenje, b) navadno semenje.

§ 12.

Pripoznava ga (§ 11 a) komisija za pripoznavanje semenja (§ 3), ki jo postavi za to poljedelsko ministrstvo.

Ob prodaji se more zahtevati kakor priklad za pripoznano semenje v mejah najvišje izmere 25% za dotično sočivje z ukazom določene prevzemne cene tisti znesek, ki ga pristojna komisija za pripoznavanje semenja določi za primernega.

Prodaja se le po vojnem prometnem zavodu za žito.

§ 13.

V nasadih, v katerih se goji sočivje, da se rabi za zelenjavo, se smejo vsi donosi za nadaljnji obrat puščenih semenskih rastlin porabiti za setev v lastnem obratu.

§ 14.

Upravičenim tuzemskim trgovinam s semeni in tuzemskim kmetijskim korporacijam lahko dovoli poljedelsko ministrstvo, da dobivajo pripoznano sočivje iz določenih obratov, na predlog tiste komisije za pripoznavanje semenja, ki je pripoznala semenje, ki se dobi.

Poljedelskemu ministrstvu je pridržano določiti izmero množin dobivanja v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi in obmejiti cene za nadaljnjo prodajo.

Pri morebitni odklonitvi mu ni treba navesti razlogov.

§ 15.

V prošnjah, da se dovoli dobivanje (§ 14), ki jih je nasloviti na poljedelsko ministrstvo in

vložiti pri pristojni komisiji za pripoznavanje semenja, naj se navede: Pridelovalec semenja (ime in obratovališče); vrsta, sorta in množina semenja; priklad k ceni (§ 12), ki ga je določila komisija za pripoznavanje semenja in za nadaljnjo prodajo nameravana cena.

O sklepu poljedelskega ministrstva se obvestijo udeleženci dobivanja in vojni prometni zavod za žito.

To obvestilo morajo udeleženci dobivanja na zahtevo vselej pokazati odposlancem vojnega prometnega zavoda za žito.

§ 16.

Ob nadaljnji prodaji se sme tako semenje spraviti v promet le v zaprtih shrankah, na katerih je poočiti vrsto semenja in ime pridelovalca. Za semenje pridobljeno sočivje se sme porabljati le za tuzemski nasad.

§ 17.

Vsaka trgovina s semeni in vsaka kmetijska korporacija mora pisati o množinah sočivja, pridobljenih za nadaljnjo prodajo, knjigo zabeležnico, iz katere mora biti razvidno ime in stanovališče pridelovalca semenja,*) ter od poljedelskega ministrstva določena meja za ceno (§ 14) pri nadaljnji prodaji.

Oblastvo in vojni prometni zavod za žito moreta po svojih odposlancih vsakčas vpogledati v to knjigo zabeležnico.

Obča določila.

§ 18.

Navadno semenje odkazuje takim kmetijskim obratom, ki ne morejo zalagati svoje potrebščine semenja iz svojega pridelka (§ 3 ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. [drž. zak. št. 235]) ali ki potrebujejo semenje tujega pridelka za menjavo semenja, vojni prometni zavod za žito po cenah, ki jih določi urad za prehranjevanje ljudi. Za tako dobro očiščeno semenje je plačati kmetovalcem, ki ga dobavijo, ako se porablja za seme, 5 K priklada k določeni prezemni ceni.

*) Popravljen: glej razglas z dne 5. septembra 1917. l. (drž. zak. št. 382).

§ 19.

Promet s pripoznanim semenjem v § 2 pod b in c in v § 11 pod a imenovanih vrst, nadalje presojanje in odkazovanje navadnega semenja, ki ga priskrbe komisijonarji vojnega prometnega zavoda za žito in ga zglasé podružnici, more poljedelsko ministrstvo v porazumu z uradom za prehranjevanje ljudi, zaslišavši vojni prometni zavod za žito, izročiti kmetijskim glavnim korporacijam; v tem primeru mora odkazovati kmetijska glavna korporacija v porazumu s podružnico; drugače se morajo vojni prometni zavod za žito in njegove podružnice, izbiraje in odkazuje pripravno semenje, posluževati strokovnega sveta deželnih kulturnih svetov, oziroma, kjer jih ni, kmetijskih družb.

§ 20.

Vsak pridelovalec semenja je dolžen dobavljati vzorcu ustrezno; odgovoren je za pravilnost oznamenila vrste in za kakovost semenja.

§ 21.

Prestopki tega ukaza spadajo pod kazenska določila § 34 ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235).

§ 22.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Höfer s. r.

Ertl s. r.

287.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 10. julija 1917. l.,

s katerim se ustanovljajo najvišje cene za sveže kumare.

Na podstavi § 17 cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131) o prekrbovanju prebivalstva s potrebnimi rečmi se ukazuje:

Cene pridelovalcev.

§ 1.

Kadar prodaja pridelovalec kumare za solato in vlaganje tuzemskega pridelka v svežem stanju od pridelovališča, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene:

1. Za velike kumare (kumare, ki se lupijo in kumare za solato), in sicer:

a) za kumare, katerih tehta 60 kumar 12 kg in več K 20.—

b) za kumare, katerih tehta 60 več nego 5 in k večjemu 12 kg 30.—

2. Za majhne kumare (kumare za vlaganje), in sicer:

a) za kumare, pri katerih tehta 60 kumar čez 2 kg do 5 kg K 40.—

b) za kumare, pri katerih tehta 60 kumar 1 do 2 kg 55.—

Sprednje najvišje cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega (zelenega, vitko raslega) blaga od pridelovališča brez omota.

Najvišje cene ne veljajo za kumare iz rastlinjakov in ne za takozvane pikoli-kumare (kumare, katerih tehta 60 manj nego 1 kg).

Sprednje najvišje cene se zvišajo, ako prodaja pridelovalec kumare na trgih, za K 3.— in ako jih pridelovalec dobavlja k obratovališču podelovalca ali k prodajalnici trgovca na drobno za K 1.50 za 100 kg.

Cene v trgovini na debelo.

§ 2.

Kadar prodajajo veletržci kumare tuzemskega pridelka v svežem stanju na trgih, kolikor se ne prodaja v množinah izpod 10 kg porabniku, ali porabnikom ali trgovcem na drobno tudi izven trgov, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene:

V krono- vini češki in mo- ravski:	V vseh ostalih krono- vinah:
---	---------------------------------------

1. Za velike kumare (kumare, ki se lupijo in kumare za solato), in sicer:

a) za kumare, katerih tehta 60 kumar 12 kg in več . K 25.— K 30.—

b) za kumare, katerih tehta 60 več nego 5 in k večjemu 12 kg 35.— „ 40.—

2. Za majhne kumare (kumare za vlaganje), in sicer:

a) za kumare, pri katerih tehta 60 kumar čez 2 kg do 5 kg 45.— „ 50.—

b) za kumare, pri katerih tehta 60 kumar 1 do 2 kg 60.— „ 65.—

Te cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga. Všteti so tudi stroški prevoza in dovoza na trg ali do prodajalnice trgovca na drobno, oziroma podelovalčevega obratovališča.

§ 3.

Z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi more politično deželno oblastvo z ozirom na posebno veliko oddaljenost kraja porabljanja od produkcijskih okolišev izjemoma dovoljevati pribitke k najvišjim cenam, ustanovljenim v § 2.

Cene v trgovini na drobno.

§ 4.

Najvišje cene za prodajanje kumar na drobno v svežem stanju naj določi politično deželno oblastvo ali z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo s pričetkom veljavnosti najkasneje 20. dne julija 1917. l.

Cene od 20. dne avgusta naprej.

§ 5.

Od 20. dne avgusta 1917. l. naprej se znižajo cene pridelovalcev in v trgovini na debelo za K 5.— za 100 kg. Temu primerno morajo politična deželna oblastva ali z njihovim pooblastilom politična okrajna oblastva znižati cene v trgovini na drobno s pričetkom veljavnosti od 20. dne avgusta.

Kazenska določila.

§ 6.

Kdor terja za sveže kumare višjo ceno nego v tem ukazu ali na podstavi tega ukaza ustanovljene najvišje cene, jo da sebi ali komu drugemu dati ali obljubiti, tega kaznuje politično okrajno oblastvo z zaporom od enega tedna do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen. Poleg kazni na svobodi se more naložiti denarna kazen do 10.000 K.

Istim kaznim kakor storilec zapade, kdor napelje koga drugega k enem teh dejanj ali sodeluje pri njega izvršitvi.

Ob kaznovanju se more tudi razsoditi, da se izgubi obrtna pravica za vedno ali na določen čas.

V kazenski razsodbi se more tudi izreči, da zapade blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, vseeno ali je storilčevo ali ne, ali da zapade njega izkupilo v prid državi.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč 12. dne julija 1917. l.

Höfer s. r.

288.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z ministrstvom za železnice z dne 10. julija 1917. l.,

s katerim se uvajajo prevozna potrdila za kumare.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) in ukaza vsega ministrstva z dne 13. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 383) se zaukazuje tako:

§ 1.

Železniška ali parnoplavstvena podjetja smejo sprejemati pošiljatve svežih ali vloženih kumar

v težnih količinah 25 kg ali več v prevoz le tedaj, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevozno potrdilo, ki ga je izdalo mesto za zelenjavo in sadje (Geos) na Dunaju ali deželno mesto za zelenjavo in sadje kraja oddaje, oziroma nakladanja po obrazcu, predpisanem v dodatku.

Sprednja določila se ne uporabljajo na pošiljatve, ki prihajajo z neposrednimi voznimi listinami iz dežel ogrske svete krone, iz Bosne in Hercegovine ali iz carinskega inozemstva, ter na pošiljatve, ki so že izročene prevoznemu zavodu, ko dobi ta ukaz moč.

§ 2.

Prestopke tega ukaza kaznuje politično okrajno oblastvo z denarnimi kaznimi do 5000 K ali z zapornimi kaznimi do 6 mesecev, ako ne spadajo pod strožjo kazen.

§ 3.

Ukaz dobi moč 12. dne julija 1917. l.

Höfer s. r.

Banhans s. r.

Prevozno potrdilo

za kumare.

Pošiljačevo ime.....

v..... ima pravico poslati

vagonov

kg

v času od..... do..... 191. l.

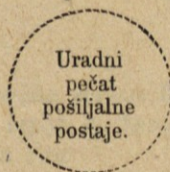
od (pošiljalna postaja).....

v (namembna postaja).....

po (železnici ali parniku) na naslov.....

..... v

....., dne..... 191. l.

Po c. kr. uradu za prehranjevanje ljudi avtorizirana preskrbovalnica zelenjave in sadja.

Deželno mesto za zelenjavo in sadje v

.....

To potrdilo je trpežno pridejati voznemu listu.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

289.**Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 10. julija 1917. l.,**

s katerim se ustanavljajo najvišje cene za sveže marelice.

Na podstavi § 17 cesarskega ukaza z dne 24. marca 1917. l. (drž. zak. št. 131) o pre-skrbovanju prebivalstva s potrebnimi reči se ukazuje:

Cene pridelovalcev.**§ 1.**

Kadar prodaja pridelovalec marelice tuzemskega pridelka v svežem stanju, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene, kolikor se ne prodaja porabniku v obliki trgovine na drobno, to je v množinah izpod 5 kg:

a) Kadar se prodaja od mesta pridelovanja K 100.—

b) kadar se dostavlja k skladišču veletržca „ 120.—

Te najvišje cene se umevajo za 100 kg nesortiranega blaga brez omota.

§ 2.

Kadar prodaja pridelovalec sortirano blago od postaje nakladanja po železniškouradno dognani teži ali na trgih, kolikor se ne vrši ta prodaja porabniku v množinah izpod 5 kg, ali porabnikom ali trgovcem na drobno tudi izven trgov, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene:

a) Za marelice prve vrste (veliki sadovi brez peg in brez hib) . K 200.—

b) za marelice druge vrste (srednje veliki sadovi) „ 160.—

c) za majhne marelice (marelice za cmoke) „ 110.—

Te cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga brez omota. Všteti so tudi stroški dovoza na nakladno postajo, na trg ali do porabnikovega obratovališča, oziroma k prodajalnici trgovca na drobno.

Ako se prodajajo marelice prve vrste, kojih kakovost ni brez hib, se zmanjša cena za 20 odstotkov.

Cene v trgovini na debelo.**§ 3.**

Kadar prodajajo veletržci marelice tuzemskega pridelka v svežem stanju, se ne smejo presegati nastopne najvišje cene:

	Kadar se prodajajo od nakladne postaje	Kadar se prodajajo na trgih ali podelovalcem ali trgovcem na drobno tudi izven trgov
Za marelice prve vrste (sadovi brez peg in brez hib)	K 200.—	K 280.—
za marelice druge vrste (srednje veliki sadovi) „	160.—	224.—
za majhne marelice (marelice za cmoke) . .	110.—	154.—

Te cene se umevajo za 100 kg zdravega za trg sposobnega blaga, ako se prodaja od nakladne postaje, brez omota. Všteti so tudi stroški prevoza in dovoza na trg ali do podelovalčevega obratovališča (prodajalnice trgovca na drobno), oziroma, ako se prodaja od nakladne postaje, stroški dovoza na to postajo.

Ako se prodajajo marelice prve vrste, kojih kakovost ni brez hib, se zmanjša cena za 20 odstotkov.

§ 4.

Z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi more politično deželno oblastvo z ozirom na oddaljenost kraja porabljanja od produkcijskega okoliša izjemoma dovoljevati pribitke k najvišjim cenam, ustanovljenim v § 3.

Cene v trgovini na drobno.**§ 5.**

Najvišje cene za prodajanje marelic na drobno v svežem stanju naj določi politično deželno oblastvo s pričetkom veljavnosti najkasneje 20. dne julija 1917. l. Za občine izpod 5000 prebivalcev se morejo pooblastiti politična okrajna oblastva, da določijo cene za trgovino na drobno z istim pričetkom veljavnosti.

Obča določila.**§ 6.**

Pri kupnih in dobavnih pogodbah za sveže marelice, sklenjenih preden dobi ta ukaz moč, v katerih je plačilo določeno po množini dobavljenega blaga, stopijo na mesto dogovorjenih cen, ako presegajo najvišje cene tega ukaza, te najvišje cene.

§ 7.

Kdor terja za sveže marelice višjo ceno nego v tem ukazu ali na podstavi tega ukaza ustanovljene najvišje cene, jo da sebi ali komu drugemu dati ali obljubiti, tega kaznuje politično okrajno oblastvo z zaporom od enega tedna do šest mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kaznen.

Poleg kazni na svobodi se more naložiti denarna kazen do 10.000 K.

Istim kaznim kakor storilec zapade, kdor napelje koga drugega k enemu teh dejanj ali sodeluje pri njega izvršitvi.

Ob kaznovanju se more tudi razsoditi, da se izgubi obrtna pravica za vedno ali na določen čas.

V kazenski razsodbi se more tudi izreči, da zapade blago, na katero se nanaša kaznivo dejanje, vseeno ali je storilčevo ali ne, ali da zapade njega izkupilo v prid državi.

§ 8.

Ta ukaz dobi moč 12. dne julija 1917. l.

Höfer s. r.